

Förmågan att producera mat

Bakgrundsmaterial från Landja Lantbruksundersökning

Publiceras juni 2026

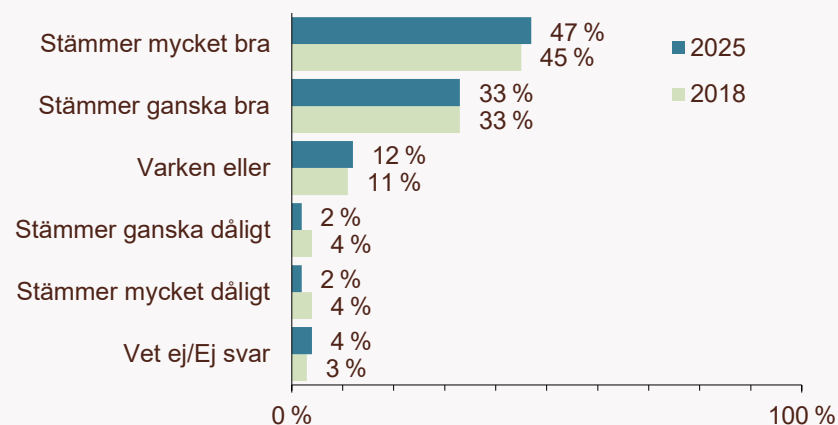

Landja Marknadsanalys på uppdrag av Landshypotek Bank

Växande oro för landets kapacitet att producera mat

- Åtta av tio lantbrukare är mycket oroliga över Sveriges dåliga förmåga att producera mat vid en krissituation.
- Var tredje lantbrukare uppger att de har fått sin verksamhet påverkad av olika inskränkningar i äganderätten.
- Utmaningen består: Andelen som påverkas är oförändrad sedan 2018.
- Konsekvensen blir tydligare: Fler lantbrukare än tidigare lyfter att åkrar och skog inte kan brukas fullt ut.
- Fler lantbrukare ser en koppling till att Sveriges självförsörjningsförmåga begränsas.

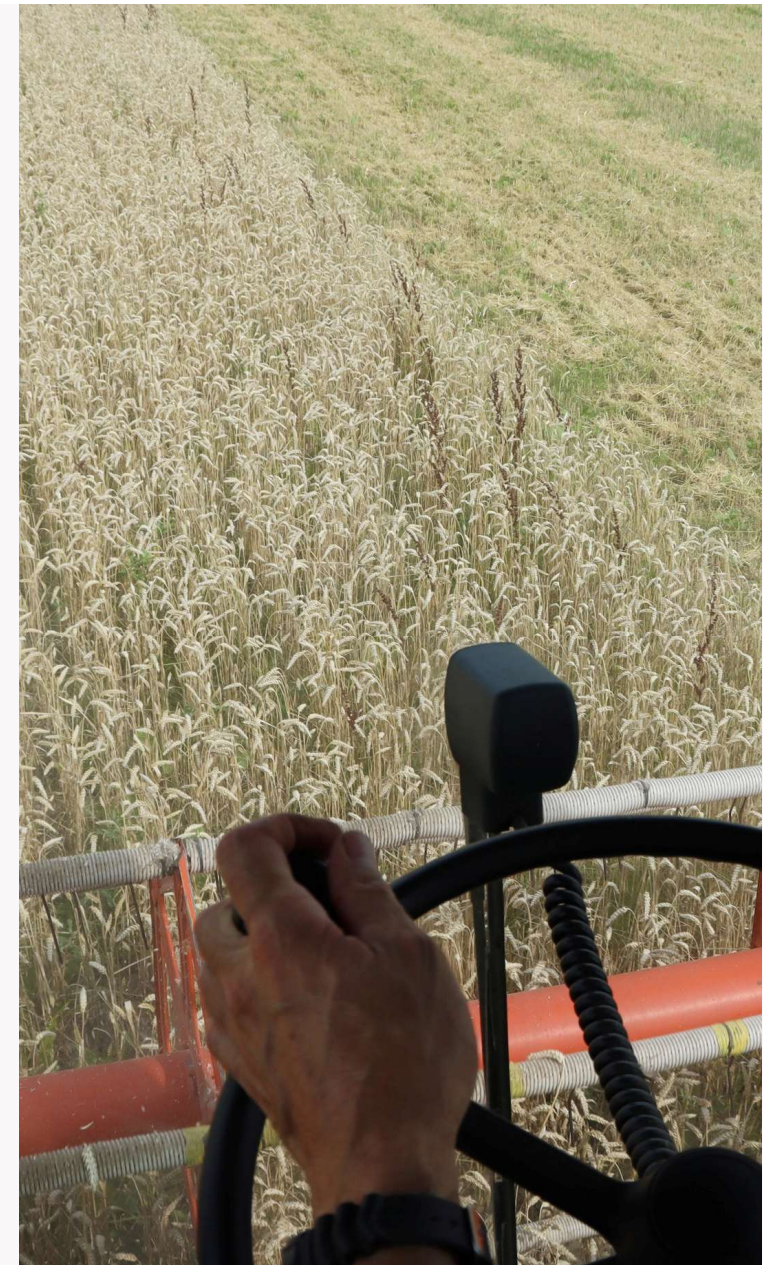
Fråga: Jag är mycket orolig över Sveriges dåliga kapacitet att producera mat för befolkningen vid en krissituation.

Mätningen Sveriges Lantbruk är representativ för alla svenska lantbruksföretagare med över 10 ha åker hösten 2025. Svar från 542 företagare ingår i redovisningen. Den ingår i den återkommande mätningen "Sveriges Lantbruk" och resultaten jämförs med tidigare mätningar sedan 2018.

Sammanfattning

- Åtta av tio lantbrukare är mycket oroliga över Sveriges dåliga förmåga att producera mat vid en krissituation.
- Var tredje lantbrukare uppger att de har fått sin verksamhet påverkad av olika inskränkningar i äganderätten. Var sjätte lantbrukare har påverkats av utsedda nyckelbiotoper och var tionde av strandskyddsregler. För skogsägare med över 50 ha gäller att hälften har påverkats av någon form av inskränkning och var fjärde av nyckelbiotop.
- Andelen lantbrukare som blivit påverkade av olika inskränkningar i äganderätten är oförändrad sedan 2018.
- Hälften av lantbrukarna menar att de största problemen med inskränkningar i äganderätten är att politiker och tjänstemän kan hindra dem från att använda sin egendom samt att de förlorar ekonomiskt på det.
- Sedan 2018 är det fler lantbrukare som ser störst problem att åkrar och skog inte kan brukas samt att Sveriges möjlighet till självförsörjning begränsas.
- Bland lantbrukare med över 50 ha skog har andelen ökat sedan 2018 som anser "föreningar och organisationer kan hindra mig från att bruka min egendom" som det största problemet med inskränkningar i äganderätten.
- Hälften av alla lantbrukare är mycket oroliga över att inskränkningar i äganderätten sänker värdet på deras fastighet. Inga säkra skillnader sedan 2018.

Många lantbrukare påverkade av inskränkningar

Var tredje lantbrukare har fått sin verksamhet påverkad av olika inskränkningar i äganderätten. Var sjätte lantbrukare har påverkats av utsedda nyckelbiotoper och var tionde av strandskyddsregler. För skogsägare med över 50 ha gäller att hälften har påverkats av någon form av inskränkning och var fjärde av nyckelbiotop.

Det är vanligast att de med störst skogsarealer (mer än 50 ha skog) har fått verksamheten begränsad. 24% i denna grupp har fått nyckelbiotoper utsedda och 16% markerar strandskydd, 10% markerar reservatsbildning, 12% artskydd samt 5% talerätt/invändning vid avverkning. Samtliga är statistiskt säkert större än riksgenomsnittet.

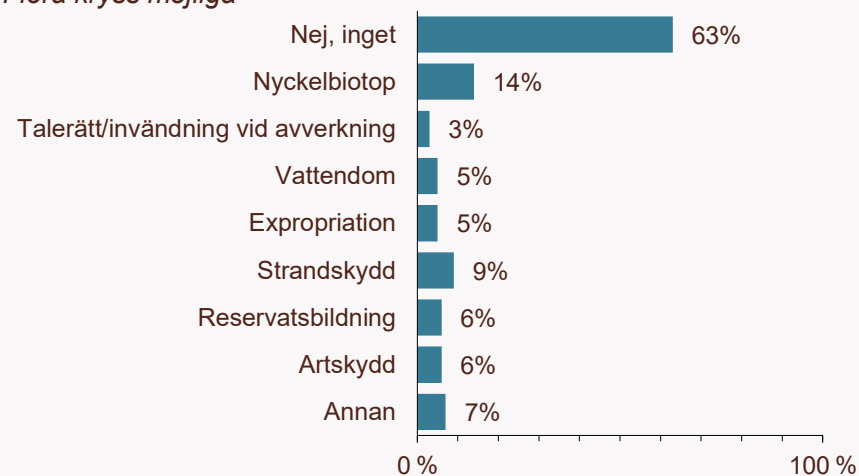
Bland boende i Norrland har 25% påverkats av artskydd och 10% av invändningar mot avverkningsregler.

10% med över 100 ha åker och 11% bland större djurhållare anger vattendom.

Under Annat nämns, förutom upprepningar av de förkodade svarsalternativen, även väg- och ledningsbyggen. Se separat redovisning.

Mätningen Sveriges Lantbruk är representativ för alla svenska lantbruksföretagare med över 10 ha åker hösten 2025. Svar från 542 företagare ingår i redovisningen.

Fråga: Har din verksamhet blivit påverkad av någon av nedanstående inskränkningar i ägande/brukanderätten?
Flera kryss möjliga

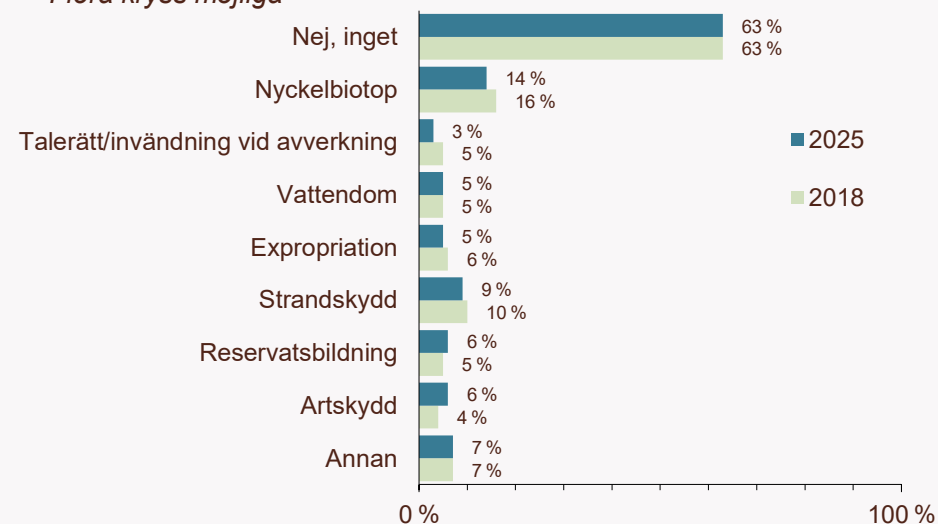
Bas: Samtliga 542 st

Utmaning består – lantbrukare: ingen förändring sedan 2018

Andelen lantbrukare som blivit påverkade av olika inskränkningar i äganderätten är oförändrad sedan 2018.

Samtliga skillnader inom felmarginalerna.

Fråga: Har din verksamhet blivit påverkad av någon av nedanstående inskränkningar i ägande/brukanderätten?
Flera kryss möjliga

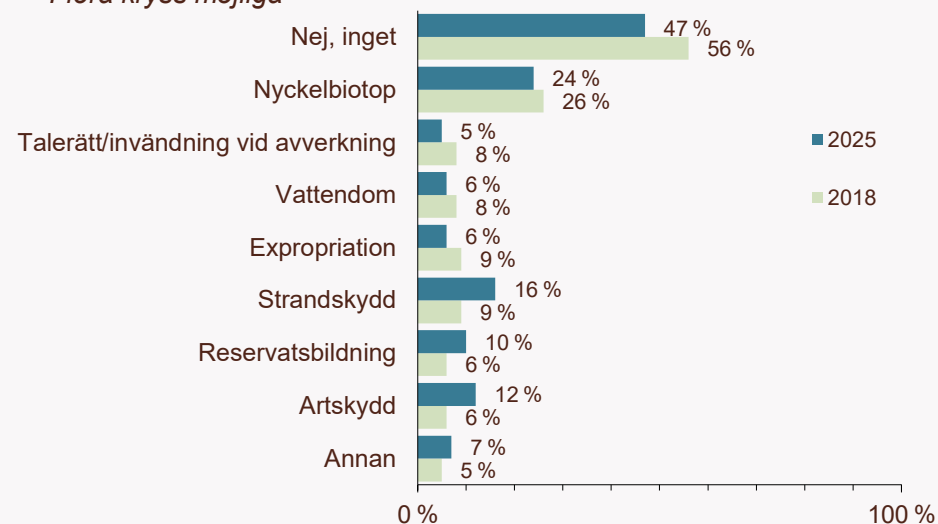

Bas: Samtliga 542 st

Påverkan av inskränkningar ökar för skogsägare

Andelen lantbrukare med över 50 ha skog som blivit påverkade av inskränkningar i äganderätten har ökat sedan 2018. Framförallt gäller detta strandskydd och artskydd.

Fråga: Har din verksamhet blivit påverkad av någon av nedanstående inskränkningar i ägande/brukanderätten?
Flera kryss möjliga

Bas: Över 50 ha skog
194/171 st

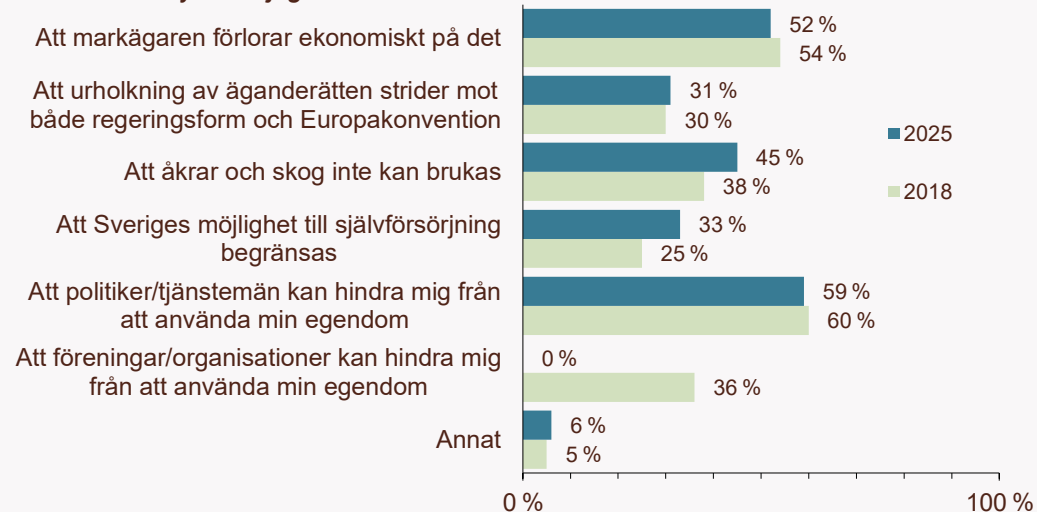
Allt fler upplever att åkrar och skog inte kan brukas

Sedan 2018 är det fler lantbrukare som ser som störst problem att åkrar och skog inte kan brukas samt att Sveriges möjlighet till självförsörjning begränsas.

Nämnda skillnader mellan mätningarna är statistiskt säkra. Detta gäller inte övriga svarsalternativ.

Fråga: Vad tycker du är det största problemet med inskränkningar i ägande- och brukanderätten?

Flera kryss möjliga

Bas: Samtliga 542 st

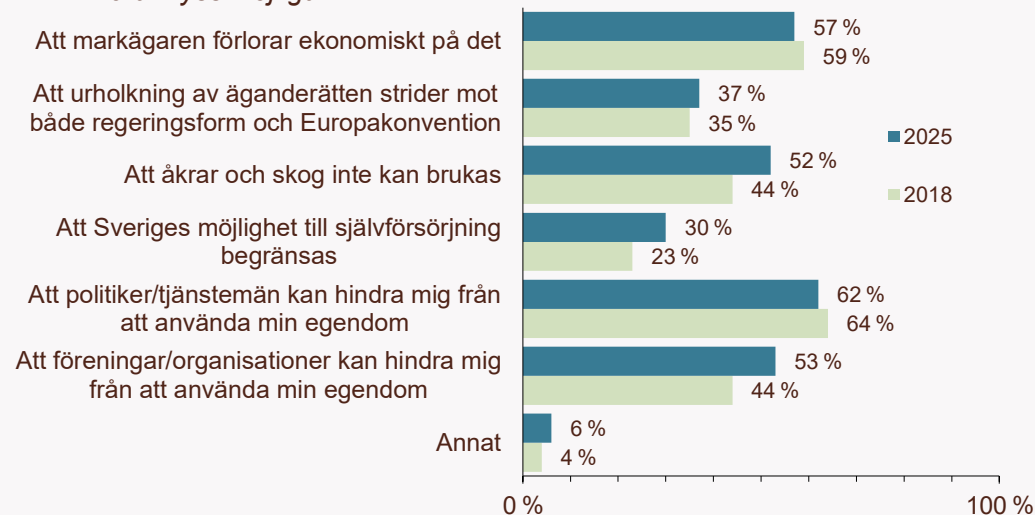
Föreningar och organisationers agerande oroar skogsbrukare

Bland lantbrukare med över 50 ha skog har andelen ökat sedan 2018 som anser "Föreningar och organisationer kan hindra mig från att bruka min egendom" som det största problemet med inskränkningar i äganderätten.

Nämnda skillnader mellan mätningarna är statistiskt säkra. Detta gäller inte övriga svarsalternativ.

Fråga: Vad tycker du är det största problemet med inskränkningar i ägande- och brukanderätten?

Flera kryss möjliga

Bas: Över 50 ha skog
194/171 st

Lantbrukare: oro för hinder från politiker/tjänstemän

Hälften av lantbrukarna menar att de största problemen med inskränkningar i äganderätten är att politiker och tjänstemän kan hindra dem från att använda sin egendom samt att de förlorar ekonomiskt på det.

Det är vanligare än genomsnittligt att de med mest skog (över 50 ha) skogsägare och större djurhållare markerar att föreningar/organisationer kan hindra dem att använda sin egendom (53% resp. 54%). Större skogsägare (52%) liksom LRF-medlemmar (50%) anger också oftare att åkrar och skog inte kan brukas.

Heltidare anger oftare att Sveriges självförsörjning begränsas (41%).

Fråga: Vad tycker du är det största problemet med inskränkningar i ägande- och brukanderätten?

Flera kryss möjliga

Bas: Samtliga 542 st

Undersökningen

Sveriges Lantbruk är en postal enkät som gått ut till svenska lantbrukare vår och höst sedan 1973.

Undersökningen går till personer som driver lantbruksfastigheter med mer än 10 ha åker.

Mätningen Sveriges Lantbruk är representativ för alla svenska lantbruksföretagare med över 10 ha åker hösten 2025. Svar från 542 företagare ingår i redovisningen.

Fältundersökningen är gjord av Landja Marknadsanalys och kvalitetssäkrad av Jörgen Johansson och Jakob Sjölander.

Landja
Marknadsanalys **NUI**

Teknisk information: Svarsfrekvens

Bortfallsredovisning – hösten 2025

Bruttourval (antal utsända) 1000

Utgått ur populationen

- Lantbruket nedlagt, sålt, utarrenderat 78
- Lantbrukaren avliden, svårt sjuk osv 20

Nettourval (antal som tillhör populationen) 902

- Bortfall (vägrare, ej inkommit formulär mm) 360

Godkända formulär 542

Svarsfrekvens (godkända formulär/nettourval) 60%

Tider för fältarbetet

Utsändning av formulär 30 september

Avbrutit fältarbetet 7 november

